

Suomalainen rokotusohjelma ja korkeatasoinen terveydenhuolto takaavat jokaiselle suomalaislapselle suojan monia vakavia tartuntatauteja vastaan.

Kaikille lapsille tarjottavalla yleisellä rokotusohjelmalla torjutaan yhdeksää tautia, joista seitsemän on jo lähes hävitetty Suomesta. Esimerkiksi tuhkarokkoa, sikotautia ja vihurirokkoa 2000-luvun lapset eivät enää pöde kuten monet heidän vanhemmistaan vielä muutama vuosikymmen sitten. Tuberkuloosia ja hinkuyskää rokotukset eivät voi kokonaan pysäyttää, mutta pikkulasten vaarallimmat tautimuodot voidaan yleensä estää.

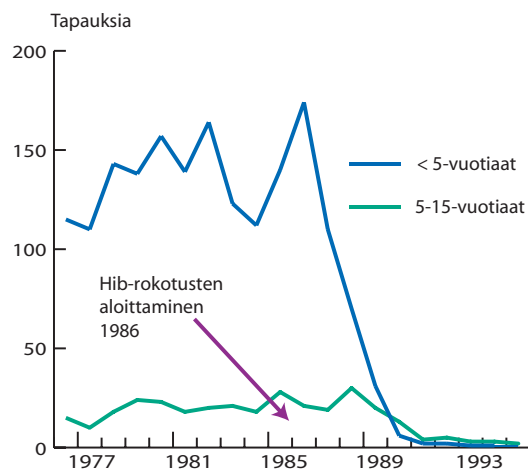
Rokotukset antavat pitkäaikaisen immuniteetin tartuntatauteja vastaan monin verroin turvallisemmin kuin taudit. Suurimmalla osalla rokotetuista haitallisia oireita ei ilmene lainkaan tai ne ovat vähäisiä ja menevät ohi itsestään. Varsinainen tauti sen sijaan saattaa aiheuttaa vakavia jälkiseurauksia tai ainakin useita päiviä kestävänsä sairauden. Rokottaminen on paitsi luonnollinen, myös edullinen keino suojata sekä yksilöä että yhteisöä tartuntatauteja vastaan.

Päämäärä

Rokoteosaston tavoitteena on antaa väestölle paras mahdollinen rokotussuoja.

Keinoina

- Huolehtia rokotusohjelman rokotteiden hankinnoista ja jakelusta
- Tutkia rokotteiden vaikutusta ja parasta mahdollista käyttöä
- Osallistua uusien kansanterveydellisesti merkittävien rokotteiden kehittämiseen

Rokotusten aloittaminen on vähentänyt merkittävästi *Haemophilus influenzae* tyyppi b -bakteerin aiheuttamia infektioita 0–15 vuotiaille suomalaislapsilla. Bakteerin tiedetään aiheuttavan aivokalvontulehdusta, kurkkukannentulehdusta ja verenmyrkytystä.

Tärkeimmät hankkeet

Rokotusohjelman kehittäminen ja toteutus

Rokoteosasto tuottaa rokotusohjelman sisältöä koskevaa asiantuntija-aineistoa päätöksentekijöille, antaa rokotussuosituksia, hankkii ja jakaa kentälle yleisessä rokotusohjelmassa tarvittavat rokotteet sekä edistää terveydenhuoltoalan ammattilaisten ja kansalaisten rokotustietämystä.

Rokoteturvallisuuden seuranta

Keskeinen osa käytännön rokoteturvallisuutta on terveydenhuoltoalan ammattilaisten ilmoittamien epäiltyjen haittavaikutusten arviointi. Kirjallisessa palautteesta rokoteturvallisuuslääkäri antaa arvion tapahtuneesta ja suosituksen jatkorokottamisesta. Rokoteturvallisuusyksikkö valvoo lisäksi Lääkelaitoksen alaisuudessa Suomessa myyntiin tai jakeluun luovutettavien rokote-erien laatua.

Yhteystiedot:

Kansanterveyslaitos

Rokoteosasto

Mannerheimintie 166
00300 Helsinki
p. (09) 47 441
faksi (09) 4744 8675

osaston johtaja
Terhi Kilpi

Kliininen yksikkö
päällikkö Terhi Kilpi

Rokotehuoltoyksikkö
päällikkö Rose-Marie Ölander

Rokoteimmuniteettilaboratorio
laboratorionjohtaja Helena Käyhty

Rokoteturvallisuusyksikkö
päällikkö Tea Nieminen

etunimi.sukunimi@ktl.fi

Pneumokokkitautien ehkäisy rokottein

Pneumokokkibakteeri aiheuttaa Suomessa vuosittain 500–600 yleisinfektiota sekä arviolta 20 000 keuhkokuumetta ja 30 000 korvatulehdusta. Pneumokokkitaudit ovat yleisimpiä pikkulapsilla ja iäkkäillä ihmisillä. Rokoteosastolla on meneillään kolme tutkimushanketta, joissa tutkitaan uusien pneumokokkirokotteiden kykyä estää pneumokokkitauteja.

Lasten korvatulehdusten ehkäisy rokottein (FinOM)

Tampereella vuosina 1994–1999 tehdyissä FinOM-tutkimuksissa selvitettiin pikkulasten välikorvatulehdusten esiintymistä ja vaaratekijöitä sekä uuden pneumokokkikonjugaattirokotteen tehoa välikorvatulehdusten ehkäisyssä. Rokote vähensi pneumokokin aiheuttamia korvatulehduksia 34 % mutta kaikkia korvatulehduksia vain 6 %. Aineiston analysointi korvatulehdusten ehkäisymahdollisuuksien selvittämiseksi jatkuu.

Lasten keuhkokuumeen ehkäisy rokottein (ARIVAC)

Kansainvälisen, KTL:n koordinoiman ARIVAC-projektin tavoitteena on selvittää 11-valentisen pneumokokkikonjugaattirokotteen tehoa lasten keuhkokuumetta vastaan Filippiineillä. Tutkimus tuottaa tietoa myös rokotteen kyvystä tehdä elimistö vastustuskykyiseksi pneumokokille, rokotteen vaikutuksesta laumaimmuneettiin ja nenänielun pneumokokkikantajuuteen sekä rokotteen kustannus-hyötysuhteesta. Kolmen ja puolen vuoden aikana tähän satunnaistettuun, lumekontrolloituun tehotutkimukseen osallistui 12 190 lasta.

Iäkkäiden ihmisten keuhkokuumeen ehkäisy rokottein (FinCAP)

Keväällä 2005 käynnistyi Tampereella tutkimus, jonka tarkoituksena on selvittää keuhkokuumeen yleisyyttä ja aiheuttajia 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä. Erityisesti pyritään saamaan selville pneumokokin osuus keuhkokuumeen aiheuttajana. Myöhemmin on tavoitteena tutkia uuden kehitteillä olevan pneumokokkirokotteen tehoa ikääntyneiden keuhkokuumeen ehkäisyssä.

Rokoteosaston verkkosivuilta löytyy monipuolinen tietopaketti rokotuksista ja rokottamisesta:

- ohjeita ja suosituksia
- tietoa vuoden 2005 alusta voimaan tulleen rokotusohjelman rokotteista
- kysymys-vastaus -palsta, jonne on koottu rokotusneuvonnan puhelimeen tulleet yleisimmät kysymykset
- verkkoluentoja paikallisen koulutuksen tueksi
- Rokottajan käsikirjan uudistettu, ajantasaistettu painos suomeksi ja ruotsiksi
- Neuvolan rokotusopas suomeksi ja ruotsiksi

www.ktl.fi > [Terveiden ammattilaisille](#) > [Rokottaminen](#)

Tampereella tutkittiin pneumokokkirokotteen tehoa lasten korvatulehduksia vastaan.

ROKOTTAJAN
KÄSIKIRJA

TOIMITTANEET
HANNA NOHYNEK
TERHI HULKKO
SATU RAPOLA
NINA STRÖMBERG
TERHI KILPI

ROKO